

2.2.11. Gedragscode / anti-discriminatiecode

bestemd voor:

- ☐ Leerkrachten en gastdocenten,
- ☐ Leerlingen, Ouders/verzorgers en andere volwassenen*

**Als in dit protocol wordt gesproken over personen dan hebben we het over bovenstaande mensen. Daar waar in de verdere tekst wordt gesproken van “personeel” of “medewerkers” zal hieronder verstaan: alle medewerkers van SKOPOS en personen die onder verantwoordelijkheid van de school activiteiten uitvoeren met of ten behoeve van leerlingen.*

A. Inleiding

Enkele kernwaarden die SKOPOS in haar beleidsplannen heeft geformuleerd zijn: echt zijn, zelfbewust, samen, groei en eigenaarschap. Die kernwaarden worden zichtbaar in het dagelijks gedrag van en tussen mensen.

De dagelijkse realiteit laat zien dat dat niet altijd zomaar vanzelfsprekend is. We constateren dat scholen te maken krijgen met nieuwe gedrags- en leerproblemen en grensoverschrijdend gedrag van kinderen. Leerkrachten en ouders lopen tegen grenzen aan en gaan er soms overheen. Men ervaart deze ontwikkeling als trendmatig toenemend, zowel in aantal als in heftigheid. De grenzen aan gedrag worden bereikt in situaties waarin kinderen een bedreiging vormen voor zichzelf of voor anderen, als de vertrouwensrelatie tussen ouders en school diepgaand verstoord is, als de problematiek de mogelijkheden van de leerkracht overstijgt.

Mogelijke gevolgen hiervan zijn:

- men voelt zich fysiek dan wel psychisch onveilig of het is daadwerkelijk ook zo, en/of ontwikkelingsmogelijkheden van personen worden geblokkeerd, en/of
- het handelen van de leerkracht wordt zozeer bemoeilijkt dat deze het belang van de groep c.q. individuen in de groep niet meer kan dienen.

Alle scholen van SKOPOS beschikken over een klachtenregeling welke onder andere aangeeft hoe er met name door ouders/verzorgers gehandeld kan worden als zij een klacht hebben over de handelwijze van de school of van de leerkracht.

Indien er sprake is van een klacht op het gebied van seksuele intimidatie en machtsmisbruik zijn de scholen aangesloten bij de GGD – Hart van Brabant.

Om duidelijkheid te scheppen in wat de scholen nu wel of juist niet dienen te accepteren in het gedrag van het personeel, de leerlingen en de ouders/verzorgers, is het nodig om gedragsregels te hebben. Deze moeten aan iedereen duidelijkheid verschaffen over wat door de scholen als respectvol en als wenselijk wordt gezien en aan welke regels een ieder zich dient te conformeren.

Door bijzondere omstandigheden kan het mogelijk zijn, dat een school of medewerker zich niet aan een afspraak uit de gedragscode kan houden. Deze bijzondere omstandigheid zal in een voorkomend geval dan wel aantoonbaar moeten zijn.

B. Doel van de Gedragsregels/Gedragscode

1. Als iedereen weet wat wel en wat niet mag, dan kun je beter voorkomen dat er misverstanden of problemen ontstaan.
2. Een gedragscode levert een bijdrage aan het scheppen van een schoolklimaat waarin iedereen zich prettig en veilig kan voelen.
3. Als iemand zich niet volgens de afgesproken regels gedraagt, dan kan daar gemakkelijker iemand op worden aangesproken.
4. Als er daadwerkelijk een klacht wordt ingediend, dan kan de klachtencommissie deze regels ook betrekken in haar onderzoek naar de klacht.
5. De scholen maken door middel van gedragsregels naar buiten toe duidelijk hoe er met alle betrokkenen dient te worden omgegaan.

6. Een kader bieden aan de scholen van SKOPOS waarbinnen de school desgewenst ruimte kan benutten voor specifieke invulling en formulering van gedragsafspraken, sancties en beloning.

Wat moet voorkomen worden?

Gedragsregels worden vastgesteld om duidelijkheid te scheppen in wat wel en wat niet als acceptabel gedrag wordt opgevat. Een gevoel van veiligheid en welzijn zal hierdoor bevorderd moeten worden. Deze gedragscode mag er *niet* toe leiden dat de spontane omgang met elkaar er door verstoord wordt of dat er wantrouwen naar de ander ontstaat. Alle medewerkers moeten zonder gevoel van valse verdachtmaking hun werkzaamheden kunnen uitvoeren.

Het hebben van gedragsregels houdt niet in, dat gedrag wat niet in regels is vastgelegd automatisch wel toelaatbaar is.

C. Procedure

Bij overtreding van dit gedragsprotocol hanteren we de volgende procedure:

1. **in relatie leerkracht/leerling:**
 - o de leerkracht deelt dit direct mee aan de schoolleiding en/of algemeen directeur; ook de ouders/verzorgers van de betrokken leerling worden meteen geïnformeerd.
 - o de leerling kan dit melden bij een personeelslid en/of de contactpersoon.
2. **in relatie leerling/leerkracht**
 - o medewerkers die geconfronteerd worden met een overtreding, maken hiervan melding bij de directeur en de ouders
 - o eventueel kan tot schorsing en/of verwijdering van de betrokken leerling worden besloten. (zie WPO artikel 40)
3. **in relatie volwassene/volwassene:**
 - o de betrokkene maakt hiervan melding bij de directeur van de school; in geval van overtreding t.o.v. de directeur zal hierover contact zijn met de algemeen directeur.
 - o de algemeen directeur kan besluiten de betreffende persoon de toegang tot de school te ontfemen
4. **in relatie leerling/leerling:**
 - o de betrokken collega's worden op de hoogte gebracht
 - o met de betrokken leerlingen worden zo spoedig mogelijk gesprekken gevoerd
 - o de ouders/verzorgers worden indien nodig geïnformeerd
 - o bij een herhaling worden de ouders/verzorgers uitgenodigd voor een gesprek op school en zal in overleg naar een oplossing worden gezocht

Daar waar het bevoegd gezag hiertoe gerechtigd is, kan altijd worden besloten tot aangifte van een delict bij de politie.

In geval van valse aangifte of valse beschuldiging van een ouder jegens een school dan wel medewerker zal het bestuur hiertegen actie ondernemen en indien mogelijk daarvan aangifte bij de politie doen.

Bij overtreding van dit gedragsprotocol door personeel kan het bevoegd gezag besluiten tot het nemen van disciplinaire maatregelen. (zie CAO art. 3.17)

In zaken waarin dit reglement niet voorziet, beslist het bevoegd gezag.

E. Op welke terreinen worden er regels vastgelegd?

Er is voor gekozen om een aantal algemene afspraken vast te stellen. Er zijn dan minder regels nodig. Algemene regels zijn echter niet duidelijk. Een regel als "Je moet een ander niet lastig vallen", zal door iedereen weer anders worden uitgelegd.

We hebben geprobeerd duidelijk te zijn in wat we wel en wat we niet wensen dat er gebeurt.

Achtereenvolgens worden gedragsregels vermeld voor de terreinen:

1. seksuele intimidatie en seksueel misbruik
2. racisme en discriminatie
3. lichamelijk geweld

4. pesten
5. kleding
6. gebruik internet en website
7. Gedragscode ouders bij educatief partnerschap

1. Seksuele intimidatie en seksueel misbruik:

Onderstaande gedragsregels beogen preventie ter voorkoming van het ongewenste gedrag.

Vooraf:

1. bij vermoedens van seksueel machtsmisbruik bij kinderen door volwassenen dient direct contact opgenomen te worden met de contactpersoon van de school die vervolgens contact op neemt met de vertrouwenspersoon van de GGD.
2. Bij vermoeden van zedenmisdrijf geldt de wettelijke verplichting van onmiddellijke meldplicht aan het bevoegd gezag(=algemeen directeur).

a. schoolcultuur/pedagogisch klimaat:

- Personen onthouden zich van seksistisch taalgebruik en seksueel getinte toespelingen.
- Seksueel getinte gedragingen worden van niemand geaccepteerd.

b. één op één contacten leerkrachten/leerlingen:

- Leerlingen worden *niet langer* dan een half uur alleen in de klas (of in een ruimte waarin kinderen met een leerkracht werken) gehouden. Bij uitzonderingen op deze regel worden de ouders/verzorgers *direct* op de hoogte gebracht.
- Wanneer kinderen moeten nablijven en de leerkracht zich alleen met een leerling in het lokaal bevindt, blijft de deur van het lokaal of ruimte open of wordt er voor gezorgd dat iemand binnen kan kijken of binnen kan lopen.
- Leerlingen worden niet bij de leerkracht thuis uitgenodigd of ontvangen. Gebeurt dit om bijzondere redenen wel, dan betreft het *altijd* meerdere leerlingen tegelijk en zijn de ouders/verzorgers *vooraf* op de hoogte gebracht.

c. troosten en belonen in de schoolsituatie:

- Fysiek contact van een volwassene met een kind neemt op basis van pedagogische redenen af, naarmate het kind ouder wordt. Bijvoorbeeld het op schoot nemen van een kleuter is oké, maar dit kan in het algemeen niet meer bij een kind van groep 6.
- Leerlingen hebben *altijd* het recht aan te geven dat ze iets niet prettig vinden. Dit laatste moet de kinderen wel geleerd worden.

d. aan-, uit- en omkleden:

- In de onderbouw komt het regelmatig voor dat er geholpen moet worden bij het aan- en uitkleden, bijvoorbeeld bij het naar het toilet gaan. Deze hulp behoort tot de normale taken van de groepsleerkracht. In de bovenbouw gebeurt dit niet meer.
- Tijdens het omkleden proberen wij met de personeelsleden een zo veilig mogelijke situatie te creëren
- Bij calamiteiten dan wel gerechtvaardigde vermoedens van calamiteiten als vechtpartijen tussen leerlingen, ongevallen of plotseling ziek worden, betreedt de leerkracht het kledlokaal van het andere geslacht. Dit geldt ook voor de doucheruimte. De leerkracht houdt ook dan rekening met het schaamtegevoel van leerlingen. Ook bij structurele situaties, waarbij toezicht nodig is en waarvan de directie dit kenbaar gemaakt heeft aan de ouders kan de leerkracht het andere kledlokaal betreden.

e. schoolkamp en schoolreis:

- Op schoolkampen bestaat de leiding uit mannelijke en vrouwelijke begeleiders.
- Tijdens de schoolkampen gelden dezelfde gedragsregels als in de schoolsituatie.
- Tijdens het schoolkamp slapen jongens en meisjes (indien mogelijk) in aparte ruimten

- Toezicht op de slaapafdelingen van meisjes wordt zoveel als mogelijk gehouden door een vrouwelijke volwassene, voor de jongensafdeling geldt, dat dit gebeurt door een man.
- Bij calamiteiten en de daaruit voortvloeiende noodzakelijke aanwezigheid van meerdere volwassenen is het een ieder toegestaan een slaapzaal te betreden.
- Bij het gebruik van kleed- en doucheruimten tijdens schoolreis of schoolkamp is het vermelde onder punt d. van toepassing.

2. Racisme en discriminatie:

We leven in een multiculturele samenleving. Naast de gewoonten en gebruiken vanuit de Nederlandse samenleving, ervaren we ook de eigen aard en (levens)overtuiging van andere groepen. Vaak is ook de schoolbevolking multicultureel. Dat vraagt van *allen* die bij onze scholen betrokken zijn extra aandacht en inzet voor een goed pedagogisch en werkklimaat.

We verwachten daarbij het volgende gedrag:

- De medewerker behandelt alle leerlingen en ouders/verzorgers gelijkwaardig.
- De medewerker gebruikt geen racistische of discriminerende taal.
- De medewerker laat zich niet in negatieve zin uit over de godsdienstige overtuiging van leerlingen en hun ouders/verzorgers.
- Medewerkers zien er op toe dat er in school geen racistische of discriminerende uitingen voorkomen.
- Leerlingen worden gestimuleerd onderlinge uitingen van racisme of discriminatie bij de leerkracht te melden.

3. Lichamelijk geweld

Machtsmiddelen, zoals slaan met handen of voorwerpen worden door leerlingen ervaren als aantasting van hun lichamelijke integriteit. Het is buitengewoon slecht voorbeeldgedrag en dient te allen tijde vermeden te worden. Binnen de schoolpoorten wordt geen enkele vorm van lichamelijk geweld, zowel door volwassenen als door kinderen, toegestaan.

Wij accepteren onder geen beding fysieke agressie tussen of naar personen. Zolang een correcte houding niet realiseerbaar is, onthouden we ons van pogingen om een gesprek aan te gaan.

Zowel voor het buitenterrein als het schoolgebouw geldt voor iedereen een **wapenverbod**.

Onder wapens worden ook verstaan: (kleine) messen, slagwapen, nepwapens en dergelijke.

Alle wapens zullen in beslag genomen worden en bij de politie worden ingeleverd.

Bij constatering van wapenbezit zal bij volwassenen de politie gewaarschuwd worden. Als het leerlingen betreft worden de ouders/verzorgers gewaarschuwd over de geconstateerde overtreding. Bij een tweede overtreding wordt ook bij leerlingen de politie ingeschakeld. Bij het gebruik van wapens zal altijd aangifte volgen bij de politie.

Conflictsituatie

Lichamelijk ingrijpen doen we in uiterste noodzaak, alleen als een leerling voor zichzelf of voor zijn omgeving een gevaar vormt. Een fysieke aanpak bestaat uit bewuste lichamelijke handelingen, dus niet uit handelingen die uitgelegd kunnen worden als agressie. Het doel is de leerling en zijn omgeving te beschermen, veiligheid te bieden.

Verbaal / non-verbaal geweld

Het streven naar gelijkwaardigheid binnen de school houdt in dat verbale en non-verbale intimidatie niet wordt getolereerd.

4. Pesten

Pesten is voor scholen een ingewikkeld probleem. Het vereist een serieuze aanpak van de school. Van groot belang hierbij is dat alle betrokkenen, leerkrachten, ouders/verzorgers en leerlingen, pesten als een bedreiging zien en bereid zijn het te voorkomen of te bestrijden.

In verband met de vereiste duidelijkheid over wat onder pesten verstaan wordt, verwijzen we naar het pestprotocol. Op elke school is een pestprotocol aanwezig, waarin ook vermeld wordt hoe te handelen bij pestgedrag.

5. Kleding

Hoe een medewerker of leerling zich kleedt is in principe een zaak van betrokkene zelf. Onderscheid in de benadering van medewerkers of leerlingen welke te maken heeft met de kleding wordt dan ook afgewezen.

Anderzijds moet de kleding, dan wel de wijze waarop iemand zich kleedt

- de vereiste sociale contacten goed mogelijk maken
- passend zijn in de context van een leef/werksituatie
- niet leiden tot gevaarlijke (werk)omstandigheden voor betrokkene zelf of voor anderen

Bovenstaande leidt tot de vaststelling van de volgende afspraken:

1. Tijdens gymlessen en andere sportactiviteiten mag geen (sport)kleding gedragen worden waaraan zich scherpe elementen bevinden (bv. riemen met gespen)
2. Sieraden (armbanden, halskettingen, horloges) leveren bij bepaalde gymoefeningen gevaar op. Deze sieraden worden tijdelijk afgedaan.
3. Het dragen van petten, hoofddoeken en andere hoofddeksels is tijdens gymoefeningen verboden. Het dragen van een hoofddeksel door leerlingen met een Islamitische geloofsovertuiging is alleen dan toegestaan wanneer het hoofddeksel géén verbinding om de hals heeft en ook geen loshangende delen heeft.
4. Medewerkers en leerlingen van de scholen dragen tijdens hun aanwezigheid op de scholen voor de gelegenheid gepaste kleding. De directie geeft aan wat gepast is.
5. Het is medewerkers en leerlingen niet toegestaan tijdens hun aanwezigheid op de school gezichtsbedekkende kleding te dragen.

6. Gebruik internet en website:

Ter voorkoming van ongewenst gedrag bij het gebruik van Internet is een internetprotocol vastgesteld

Internetprotocol**Onderwijskundig uitgangspunt.**

Internet is een informatiemedium en leerlingen moeten daar mee leren omgaan. De strategie is begeleidend confronteren. Internet is een afspiegeling van de maatschappij. Kinderen moeten leren wat goed is en wat niet, wat kan en wat niet kan.

Begeleidend confronteren is leren omgaan met internet zoals het zich dagelijks aan ons voordoet. Begeleiden doen we stapje voor stapje en we bespreken de ins en outs ervan.

We benaderen internet zoals we ook kinderen leren omgaan met verkeer of de televisie.

Internet op school

De kinderen van onze school kunnen gebruik maken van Internet. Wij hebben ervoor gekozen de kinderen vanaf eind groep 4 die mogelijkheid te bieden. Wij maken hiervoor o.a. gebruik van Kennisnet. Kennisnet heeft een eigen Nederlandstalige zoekmachine die kinderen in principe leidt naar Nederlandstalige sites die geselecteerd zijn, waardoor zaken als racistische uitingen en pornografie niet zomaar benaderd kunnen worden. Kinderen kunnen echter ook andere zoekmachines als Google gebruiken. Elk kind vanaf groep 5 krijgt een eigen account.

Waarom Internet?

Kinderen maken gebruik van internet ter verrijking van het onderwijs: om informatie te zoeken, contacten te leggen met leerlingen van andere scholen en deskundigen te kunnen raadplegen. De software die in ontwikkeling is, verwijst meer en meer naar internetsites voor aanvullend, actueel of alternatief materiaal. Internetactiviteiten worden hiermee steeds meer onderdeel van

methodes en leergangen. De software bij methodes kan in de toekomst door kinderen ook via internet benaderd worden.

Afspraken

Samen met de kinderen en de leerkrachten maken wij een aantal afspraken.

Gedragsafspraken met de kinderen:

- Spreek van tevoren met je leraar af wat je op internet wilt gaan doen.
- Je wachtwoord is alleen van jou, vertel het dus aan niemand. Want voor je 't weet kent de hele wereld het, ook mensen van wie je het niet zou willen.
- Je mag alleen de voornaam gebruiken. Geef nooit persoonlijke informatie door op Internet, zoals namen, adressen en telefoonnummers.
- Vertel het je leraar meteen als je informatie tegenkomt waardoor je je niet prettig voelt of waarvan je weet dat dat niet hoort. Houd je je aan de afspraken, dan is het niet jouw schuld dat je zulke informatie tegenkomt.
- Leg nooit verdere contacten met iemand zonder toestemming van je leraar.
- Verstuur bij e-mail berichten nooit foto's van jezelf of van anderen zonder toestemming van je leraar.
- Beantwoord nooit e-mail waarbij je je niet prettig voelt of waar dingen in staan waarvan je weet dat dat niet hoort. Het is niet jouw schuld dat je zulke berichten krijgt.
- Verstuur ook zelf nooit e-mail waarin dingen staan die niet horen.
- De printer mag alleen met toestemming gebruikt worden.
- Chatten is op school niet toegestaan.
- Bestanden van Internet naar mijn eigen computer halen heet downloaden. Op vragen om te "downloaden" is het antwoord in principe nee. Je mag alleen bestanden downloaden als de leraar opdracht of toestemming geeft.
- Wanneer iemand zich niet aan deze regels houdt, wordt het e-mailadres uitgeschakeld of wordt een internetverbod opgelegd.

Afspraken met de leerkrachten.

- Internet wordt gebruikt voor opbouwende educatieve doeleinden.
- Zoekmachines die wij kinderen willen laten gebruiken worden eerst door de leerkracht bekeken.
- Er worden geen sites bekeken die niet aan onze fatsoensnormen voldoen.
- Er wordt aan de kinderen uitgelegd, waarom zij bepaalde sites wel of niet mogen bekijken.
- De leerkracht draagt zorg voor een omgeving waarin kinderen open kunnen vertellen wanneer zij op een ongewenste, onbedoelde site komen. Het is meestal immers niet hun schuld.
- Regels en wetten met betrekking tot copyright worden in acht genomen.
- Informatie die terug te voeren is op leerlingen mag niet op het openbare deel van het net terechtkomen.
- Namen in combinatie met foto's van kinderen worden niet op het net gepubliceerd. In voorkomende gevallen alleen met toestemming van de ouders. Ook voor het publiceren van individuele foto's wordt eerst toestemming gevraagd.
- Voor e-mail geldt ook het briefgeheim, maar op grond van hun pedagogische verantwoordelijkheid mogen de leerkrachten e-mail van leerlingen bekijken.

Tips voor ouders die kunnen bijdragen aan veilig internet gebruik.

- Surf samen met je kind. Ga regelmatig samen achter de computer zitten. Ouders en kinderen leren dan van elkaar.
- Maak duidelijke afspraken over het internetgebruik en de tijdsduur die het kind achter de computer mag doorbrengen.

- Houd goed zicht op de computer.
- Leer uw kind om zeer zorgvuldig met privacy om te gaan. Altijd toestemming vragen om aan derden een telefoonnummer, adres of bankrekeningnummer door te mogen geven.
- Bekijk regelmatig de geschiedenis van de browser, zodat u op de hoogte blijft van het surfgedrag van uw kind.
- Vertel uw kinderen af te blijven van onbekende software en leer hen voorzichtig om te gaan met het downloaden van onbekende sites.
- Blijf geïnteresseerd in het surfgedrag van uw kind en wijs hem regelmatig op de minder leuke kanten hiervan, zoals pedofielen in chatboxen, pornosites, scheld e-mails, spam en nog veel meer.
- Laat weten, vooral bij vervelende ervaringen, er altijd te zijn voor uw kind.

7. Gedragscode ouders school bij Educatief Partnerschap

Verantwoordelijkheid

Ouders/verzorgers zijn altijd verantwoordelijk voor opvoeding, zorg en opvang van hun kinderen. Onderwijs kan beschouwd worden als een specifiek deel van de opvoeding, dat bij wet is opgedragen aan scholen. Scholen zijn daarom verantwoordelijk voor de uitvoering daarvan, maar de ouders houden de eindverantwoordelijkheid. Ze zijn verder in de gelegenheid delen van hun taak uit te besteden, al dan niet tegen betaling. Dit betekent dat er sprake is van min of meer afgebakende terreinen waarop ouders/verzorgers dan wel de school actief is, dat afstemming noodzakelijk is, maar dat dit niet automatische inhoudt dat men in elkaars domein komt.

Algemene uitgangspunten bij educatief partnerschap:

- Er is gelijkwaardigheid tussen de partners.
- Bij de partners is er besef van ongelijkheid als het gaat om professionaliteit of ervaringsdeskundigheid of opvoedingsongelijkheid
- Partners zoeken naar oplossingen die voor alle betrokkenen werken.
- De partners nemen elkaar serieus.
- De partners informeren elkaar goed.
- De partners behartigen elkaars belangen naar redelijkheid en wet.
- De partners gaan respectvol met elkaar om.
- De partners spreken elkaar aan als zaken niet naar wens verlopen.

Indicatoren waaraan je kunt zien dat er wordt aan voldaan aan educatief partnerschap

De School:

- legt het accent op het positieve en het uitdagende van de samenwerking.
- neemt het initiatief bij het uitdragen van de **boodschap/visie** van de school en besteedt veel aandacht aan het uitdragen van de visie. De school stemt de boodschap/visie af op de behoeften en kwaliteiten van de groep ouders.
- maakt goed duidelijk wat de **verwachtingen** van de school naar de ouders zijn en geeft ouders alle ruimte om met hun verwachtingen/ideeën te komen. De school sluit zo nodig een school –oudercontract, zodat de verwachtingen naar elkaar duidelijk zijn.
- geeft haar **grenzen aan** en geeft aan als ze bepaalde zaken niet kan realiseren en beargumenteert beslissingen met feiten.
- informeert ouders over het leerprogramma en de **vorderingen** van het kind en geeft suggesties om het leren van kinderen te bevorderen die overeenstemmen met de omstandigheden van ouders.
- bespreekt met de ouders zorgarrangementen die op verzoek van de ouders worden gemaakt en de afspraken worden vastgelegd.
- De directeur is eindverantwoordelijk en hij neemt zo nodig een beargumenteerd besluit .

De ouders/verzorgers:

- maken duidelijk welke **verwachtingen** ze hebben van de school en maken **afspraken** met de school over hoe ze elkaar kunnen ondersteunen/versterken.
- maken altijd gebruik van de **contactmomenten** die de school biedt ook als het goed gaat met hun kind. In dat geval wordt besproken hoe je als partners nog meer voor elkaar kunt betekenen. Ouders gaan in gesprek met de school als ze het ergens niet over eens zijn en noteren waar ze meer over willen weten en maken een afspraak met de school om daar(later) over te praten
- spreken altijd respectvol met hun kind over school, ook als ze het ergens misschien niet over eens zijn.
- informeren de school hoe het kind thuis omgaat met schoolwerk en zoeken eventueel samen naar manieren om het kind te stimuleren. Als kinderen worden gestimuleerd bv bij het lezen thuis, versterkt dat de motivatie voor school.
- stellen vragen als ze iets niet begrijpen en hoe ze een bijdrage kunnen leveren aan het leren van het kind en voeren dit –indien mogelijk- ook uit
- dragen zorg voor omstandigheden en randvoorwaarden, zodat het kind in optimale leerconditie is
- informeren bij de school hoe de school aandacht besteedt aan de opvoeding in de groep.
- geven aan wat ze vanuit hun werk/beroep en hobby voor de school kunnen betekenen.